Ч. 94. (265). Львів, середа, дня 12. цвітня 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Цїна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В занятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна і літературна ґазета.

Виходить що дня рано кромі понедїлка

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— K.
„ пів року	9·— „
„ чверть року	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— K.
„ пів року	12·— „
„ чверть року	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границю:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймають ся лиш оплачені, а звертають ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Цїна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 1 К. за стрічку, а в оповістках 60 сот., в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Жидівське питанє.

Від часу, коли союзні війська війшли глибоко в польське королївство, німецька преса заінтересувалась живо жидівським питанем. Розпочались навіть лїнґвістичні спори на тему: чи „жарґон“, чи „жидівська мова“. Хоть нині ще далеко до сього, щоб сей лїнґвістичний спір був остаточно порішений, жидівська мова зискує в окупованих областях королївства право горожанства. Окупаційні власти допустили її до школи, до урядових публікацій, мов гриби по дощі множить ся жидівська преса.

Рівночасно розпочав ся сильний рух серед жидів, який стремить до сього, щоб усунути і по змозі вирівнати ріжниці між західними і східними жидами. Сї ріжниці по думці „Jüdische Zeitung“ лежать між иншим в окремих житєвих услівях, серед яких проживали обі сї ґрупи. У західних жидів недостає цїлковито зовнїшних житєвих національних форм, східні жиди натомість розвинули свій релїґійний культ що межує прямо з заскорузлостю. Є се вислїд російського гнету.

Послїдними часами розпочав ся серед жидів окупованих країв під впливом зовнїшних конечностий рух, щоб вирівнати ті обосторонні ріжниці.

Сей рух жидівський має тим-більші вигляди, що Поляки вели там доси антижидівську політику. Многі були сьому причини, а головна ся, — що після слів п. Морачевського — жиди були русифікаторським елементом. Лежить се вже в природі жидів — говорив в одному місті королївства п. Морачевський, — що жиди лучать ся все з правлячою більшістю. В Галичині Поляки є пануючим народом отже і жиди в східній части є польонїзаторським елементом.

Без жидів, ми Поляки — говорив Морачевський, — спалиб до меншости, без впливу; східна Галичина сталаб чисто українською. Коли ми жидів зразимо собі протижидівською політикою, наше політичне значінє уступить зі східної Галичини аж за Сян. Бо нашими власними силами там не можемо вдержатись“.

Еманципаційний жидівський рух, як сказано, поширюєть ся сильно в королївстві. Колиб справа поступала так дальше вперід, то цїла асиміляторська робота булаб захитана в основах. „Kurjer Lwowski“ обговорюючи сей еманципаційний рух пише між иншим: Ідея асиміляції, коли ходить о маси, а не о виимки, серед нинїшної війни збанкротувала. Впрочім ся ідея була сумнївною вже і перед війною. Вона мала більше прихильників серед Поляків, як серед жидів. По вибуху війни почала вона щезати в дїйсно воєнним темпі.

Властиве лише однак показали жиди щойно по занятю королївства союзними військами. Тоді підняли вони і перевели акцію в двох напрямах: „усвідомлюють“ — як відомо Німців пресою про свою чисельну силу в Польщі та про свою народню „окремішність“, яка відзначуєть ся одною дивною прикметою, — а саме, що вона є переходом до німецького язика. Звідти внесенє жидів стаєть ся і внесенем Німців, що сю „народність“ треба плекати та відокремити в самостійну орґанізацію в нїдрі польської суспільности. Звідси походить орґанізація щкільництва в окупації німецькій, звідти признанє жарґону за самостійну мову та відзиви властий до жидівського населення.

Другим напрямом їх акції — то швидке „усвідомлюванє“ та орґанізація на окупованих Австрією і Німеччиною областях в окремий народ жидівський з жарґоновою пресою на чолї.

Скора і успішна орґанїзація жидів вказує на се, що сей рух обнимає щораз ширші круги, та що стоїмо перед фактом створеня жидівської нації, чи як там називає „Kurjer Lwowski“ „народу“ в „народі“.

Архикнязь Франц Сальватор у Львові.

В понедїлок вечером загостив до Львова Архикнязь Франц Сальватор, щоб як ґенеральний Інспектор „Червоного Хреста“ поінформуватись близше про дїяльність сеї гуманїтарної інституції у Львові. З Достойним Гостем приїхав Його син Арх. Губерт та свита. В порталї готелю „Зоржа“ де Архикнязь замешкав повитав Його комендант міста ґен. Рімль.

Передполуднем о год. $10^{1}/_{2}$ відбулось засїданє повного видїлу виконного комітету „Червоного Хреста“ під проводом президента „Союза Червоного Хреста“ Екселенції ґр. Травна. На тім засїданю здавали звіти: директор шпиталя д-р Старжевський про шпиталь „Червоного Хреста“ підчас російського наїзду, проф. Билїцкі про рух хорих в шпиталях „Червоного Хреста“, проф. Вічковскі про інвалїдів, проф. Панек про пошестні недухи, пані ґенералова Льоншан про плекальниці, директорка Льоншан про секції, вивідну, самаританську і т. д., радник двора Олександер Барвінський про українську самаританську поміч і про курси для українських плекальниць, дир. Болеслав Левіцкі про фінанси „Червоного Хреста“ та д-р Зембіцкі про дїяльність „Червоного Хреста“ в Кракові.

Вчера о год. 10 прибув Архикнязь до льокалю Стоваришеня „Червоного Хреста“ в ул. Пекарській. При вході повитав Його в імени комітету князь Саніга та представив видїл, а відтак всї ґрупи Самаританської помочи, між ними також Українську Самаританську поміч, яку репрезентували: пп. Гладиловичівна, Шухевичева, Федакова, Ольга Бачинська, Ір. Домбчевська. Архикнязь розмовляв довше з п. Гладиловичівною, розпитуючи точно про шпиталь в якім працює та про дїяльність Української Самари-

РОМАН КУПЧИНСЬКИЙ.

Під весну.

Повінь болота і рідкої грязюки залила рівнини над Стрипою. Не то переїхати, але й перейти тяжко кілька кроків. Доокола мочари, мов озера блестять у сяйві весняного сонця. Раннами ранками і вечерами підносить ся з них мрака, а з нею разом і всїлякі бакцилї, память тамтогорічних і тогорічних боїв.

Снїг майже зовсїм зліз із розлогих піль. Лиш де-не-де сїріє, мов стадо диких гусий. Він довго ще триматиметь ся проти сонця, бо недавна заверуха навіяла його місцями на кілька метрів.

Село в якім перезимували Стрільці, цїле потонуло прямо в болотї. По вулицях бездонні калюжі чигають на жертви. І справді хтоби не вмів городами обходити їх, той певно не пройшовби невеличкого села. Стрільці кажуть, що ніхто, крім них, не потрафить перейти села. Вони знають ті всї таємні стежочки, що йдуть поміж будинки, знають кождий камінчик на який треба скочити.

Ще доки був снїг та мороз то чисто позгортані улички, аж просили ся, щоб перейти ся по них. Тепер ніхто без мусу не заживає свіжого воздуха. Вправдї в найважнїйшій части села злоблено штучну дорогу з деревляних дрючків, але се лиш в однїй части. Решта доріг лишила ся дальше майже непроходимою.

Зимний весняний вітер перегонить вулицями, залітає і до кватир, та перешибає до кости. Скорше можна перестудити ся, як в зимі.

На позиціях тихо. Нї Москалї нї наші не дають про себе знати. Мов завмерли серед студіні, болота і мраки. Та вони жиють, тільки під теперішню пору всякі виправи не можуть числити на успіх. Чи скорше, чи пізнїйше мусять загрязнути в болотї.

Одні рефлєктори працюють невпинно, як лиш уступлять вечірні мраки. Вони переглядають кажду пядь землї ворожих позицій. Як лиш запримітять щось підозрілого, зараз про те знає перша лінія і готує ся на відповідне прийнятє ворога.

Але всї тривоги кінчать ся на невеличкій перестрілці. Бо звичайно се лиш малі вивідні стежі хочуть підсунути ся, як найблище, щоб розслїдити, що лиш дасть ся. Та вислїджені світлом рефлєкторів дістають ся під огонь крісів, а де коли й гармат і скоро подають ся в зад.

Дивне вражінє; коли в темну ніч станугь бити наші гармати. Спершу видно блиск вистрілу, що й но по хвилї гук, і куля зі свистом вилїтає в темну далечінь. Її свист спершу сильний, чимраз більше слабне, віддаляєть ся. Вкінці видно далеко-далеко блиск шрапнеля — мов маленьку іскорку і все втихає. Що-йно по хвилї чути легенький тріск. Все то виглядає з боку на невинну а гарну забавку на фестині. Але інакше виглядає вона з близька.

Одначе кожда така стрілянина не триває довго. Стріли мовкнуть-завмирають. Тільки де-не-де блисне ракета, підлетить в гору, як сполошений птах і знова ховає ся в пітьму. Один рефлєктор працює до пізної ночі. Що-йно над раном сходить з позиції в безпечне місце.

Стрільці, сидячи по кватирах в час вільний від роботи і вправ, виглядають крізь задимлені віконця домівок благодатного сонця. Воно чей же вигляне раз і осушить бездонні калюжі. Хоч рівночасно знають що з теплим подихом весни наспіють і ті так звані „горячі днї“, в котрих прийдеть ся знова поставити на карту своє молоде житє і виставити на тяжку пробу нерви.

10. марта 1916.

танської помочи. Відтак відбулось засідане ширшого виділу „Червоного Хреста“, на якім м. ин. були присутні: радник двора Ол. Барвінський, о. Білецький, пп. Федакова та Ольга Бачинська. По повитаню Архикняая князем Сапігою відповів Достойний Гість подякою за привіт, а в дтак розпочалось засідане, на якім ті самі референти, як і на понеділковім засіданю здавали звіти перед Архикнязем.

Радник двора п. Барвінський здавав звіт з діяльности Української Самаританської помочи за весь час війни.

По вибуху війни в р. 1914, засновано сейчас у Львові „Українську Самаританську Поміч“, а що вона відповідала постановам статутів краєвого стовариШення „Червоного Хреста“ одержала предвиджені в статуті права та представництво (з 3 членів) в ексекутивнім комітеті „Червоного Хреста“. В наслідок російського наїзду припинилась діяльність „Укр. Самаританської помочи“. З хвилею уступлення російських військ зі Львова розпочала сейчас вона наново свою діяльність. Гр. кат. Митроп Ординаріят відступив товариству духовний семинар і туг українське жіноцтво уладило широкі убікації до приму хорих, занимаючись при сім шитєм біля і т. п. Вже в перших днях було там 196 ліжок; позаяк однак 29. червня 1915. насвів транспорт з 500 недужими, треба було свій шпиталь побільшити.

Окрім семинара відступив на поміщене шпитала гр.-кат Митроп. Ординаріят дяківську бурсу та українську поліклініку в ул. Петра Скарги; позаяк однак сї будинки були за малі на уряджене шпитала, основано там приют для недужих Українських Січових Стрільців.

Укр. Самаританська поміч звернулась з зазивом до суспільности складати жертви так в готівці, як і в натураліях. В наслідок обильних жертв комітет був в змозі в значній части причинитись до покриваня коштів лїченя та удержаня ранених.

В первопочині працювало там тільки 30 українських плекальниць та 18 служанок. Окрім опіки над раненими занималось українське жіноцтво шитєм біля, так що достарчило шпиталеви около 5000 штук.

З початком січня с. р. урядило українське патріотичне жіноцтво в шпитали в ул. Коперніка торжественний різдвяний вечір, причім розділено дарунки вартости 4.400 К.

Українська лічниця уладила 3 курси, щоби вобразувати плекальниці української народности; на сих курсах взяло участь 250 осіб.

На дарунки для ранених з нагоди Великодних свят зібрало укр. жіноцтво доси понад 20.000 К в готівці і натураліях.

По звіті референтів промовив ґр. Трави вказуючи на значінє „Червоного Хреста“ не лиш підчас війни, але і в часї мира; зазначив ши, що із війни повинні ми много научитись, заохочував до дальшої ревної праці на тім полі а особливо до вишколеня інтелігентних з висшими студіями плекальниць та до придбаня як найбільшого числа членів для товариства, щоб тим робом скріпити фінанси „Червоного Хреста“.

По обіді оглядав Архикнязь шпиталі, а нині о год. 9½ рано прийде на засідане Секції інвалідів в ул. Курковій в колишній бурсї „Народного Дому“.

З чужої преси.

1. „The Athenaeum“ про Україну.

Одно з останніх чисел берлінських „Nachrichten des ukrainischen Pressbüros“ (№ 56) — переказує зміст анґлїйської статї, яка появила ся в льондинському журналї „The Athenaeum“ (за лютий с. р.), а в якій автор зупиняєть ся на минувшиною нашого народа, при чому обговорює політичне значінє українського питаня під сучасну хвилю. У вступі статї — автор дорікає своїм землякам за те, що за мало інтересують ся славянськими народами і не цікавлять ся душею того народу, з яким безпосередно не ведуть торговлї, або коли з ним не сусїдують. А прецінь такий 35 міліоновий народ як Українцї заслугують на пильну увагу з боку розважного політика хоч-би задля своєї чисельности й величини територій, яку замешкують. Тим більше, що Україна в найблизшій будучині буде ринком збуту для промислових держав і торгом міжнародної економії. Після автора, — „українська історія, то одна довга героїчна боротьба за самостійність України і волю українського народу, чого доказом вікові визвольні змагання сього народу, почінаючи з Петра Великого, (коли він закріпощив український народ) аж по нинішні дні; хоч московські царі зобовязали ся переяславською умовою — берегти історичних прав українського народу і задержати автономію України.

Далї веде автор статї полєміку з італїйським письменником Вірґінєм Гайдою, який в недавно виданій публікації п. з.: „La crisi di un Impero“ заперечує відрубність української від російської мови й окремішність нашого народу. Проти сього твердженя й виступає незвісний нам автор, а покликуючись на політичні брошури д-ра В. Кушніра, Д. Донцова і В. Степанківського спрокидує висновки В. Гайдого та доказує самостійність нашого народу, вагу українського питаня, яке мусить бути предметом дискусії на майбутній мировій конференції. Певні зрозумілі взгляди на союзницькі зобовязаня Анґлії супроти Росії не дозваляють авторови признати Українцям прав на самостійність й утвореня української держави; все-ж таки автор статї признає, що політичне положенє російських Українцїв не можна порівняти з положенєм австрійських Українцїв, бо в Росії не мають вони ні одної української школи, тимчасом в Галичині перед вибухом війни мали Українцї около 2450 народніх шкіл, кілька ґімназий, дївочих лїцеїв, учительських семинарій (?) і кільканайцять катедр на львівському унїверситетї.

Ми нарочно ширше переповіли статю „The Athenaeum“, щоб український читач спізнав, що навіть у купецькій Анґлії починають розважнїйші публіцисти обєктивно ставити ся супроти української справи, і признають Україні автономію, коли вже не право на самостійну державу.

2. „Зєднанє всїх народів Росії“.

З кінцем лютого с. р. появила ся в паризькій часописи „Temps“ вступна статя п. з.: „L' unite russe“ (в числї з 27. II.), в якій говорить ся про зєднанє „всїх“ народів царської імперії, а між иншими ось що: „Війна сотворила в Росії „святу унію“ (union sacrée) всїх народів, яка перейшла всї спроби іспиту і дала доказ, що хоч кольосальну північну державу уважають на заході конкльоґмератом ріжних народів, що ведуть зі собою завзяту але „ідейну“ боротьбу, і хоч вони поріжнені між собою соціяльними антаґонізмами й національною ворожнечою, то прецінь на поклик свойого суверена „Усї народи Росії“ помирили ся, зєднали ся й живуть згідно під покровом Романових.

Так само й усї суспільні кляси: мужики, міщани й вищі сфери; всї народи імперії; Поляки, Литовці, Жиди, Українцї (в статї названо нас „Малорусами“) творять тепер один боєвий ряд оборонців російської вітчини, які не покинуть збрі доси, доки не віднесуть повну побіду над ворогом. Бо в Росії — нема тепер ні одної політичної ґрупи, яка бажала-б собі закінченя війни перед світлою побідою (?)“.

Що до нас — Українців, або по термінольоґії „Таймса“ — „Малорусів“, — то їх не можна зачислити до ряду „державніх“ патріотів російської думи вже з тої прямо причини, що Українцї не мають в російській законодатній інституції ані одного представника, а нема їх там завдяки Столипінови, який усунув з мурів другої думи всїх невигідних й неблагонадьожних послів а в тому числї й 40 українських послів, щоб не було кому озвати ся або запротестувати проти всяких безправий московського режиму, щоб не було кому обвинувачувати правительственні орґани за їх русифікаторську насильну політику, яка систематично й консеквентно нищить всї культурно - національні огнища українського житя.

Царська імперія скасувала в межах російської держави українську пресу, лишень тому, щоб не голосила світови про терпіня й знущаня, які зазнає під теперішню пору ціле українське громадянство в Росії. Тому — й видав недавно полтавський ґенерал-ґубернатор довірочний обіжник до начальників у повіті, щоб стежили за „невдоволеними“ й „несупокійними“ Мазепинцями, за слідами революції на Україні — а все те хиба найкраще говорить, чи український народ „одушевляєть ся“ війною, й охоче братаєть ся з російським „побратимським“ народом та лине в обійми реакційного правительства?

3. „Moldova“ про українське питанє.

Букарештенсько-румунська часопись „Moldova“ (антиросійського напрямку) помістила в числї з 27 і 29 минувшого місяця дві замітні статї пера Ц. Неґруції (Negruzzi) про українське питаня та історію нашого національного відродженя. У тих статях автор подає історію України й доказує, що створенє самостійної української держави лежить в інтересї европейської рівноваги, а передовсім в інтересї заграничної політики Румунії, та румунської торговлї. Як інформаційні жерела служили авторови статї „L' Ukraine“ і звісна публікація д. Донцова „Українська державна ідея а війна проти Росії.

І. К—ч.

Світова війна.

Німецький Сойм.

БЕРЛІН. Німецький Сойм прийняв в першім читаню закон в справі виплати капіталу в заміну за воєнне заосмотренє.

Мінїстер війни Вільд ф. Гогенборн, котрий перший раз прибув як мінїстер війни заявив, що думає, що за згодою Палати може зречи ся давати пояснення про військове положеня, з огляду на бесіду канцлера і тому, що звідомленя головної кватири інформують нарід про військове положене на всїх фронтах. Звідомленя ті є короткі, але в порівнаню з неприятельськими все правдиві. То що Німеччина до тепер осягнула, дає запоруку хоробрости та рішучої волї побіди. Відперте російської офензиви на сході та завзяті борби під Верденом не є послїдним зусилєм німецького народу, як се думають вороги. Є вони ударом котрий звертає народ на ворога, той народ, котрий має богато резерви в людях і найріжнороднїйші средства, щоб дійти до побіди. В кінци мінїстер не хоче наслїдувати ошибок товаришів мінїстрів з ворожого табору, котрі думають, що бесідами осягнуть побіду. Німеччина має досить средств і досить сильну волю, щоби мала віддати Анґлії жінки і дїти на виголодженє. Нарід мусить узброїти ся в терпеливість. Ціхою сеї війни є се, що всякі рішення дозрівають поволи. Потім обговорив мінїстер подробиці закона і заявив, що виплата капіталу буде відбувати ся без огляду на народність, віроісповіданє і приналежність до сторонництв осіб, котрі понесли шкоди наслїдком війни.

Бесідники всїх сторонництв згодили ся на законопроект, котрий віддано комісії.

Коли п. Лїбкнехт попросив о голос перед голосованем, предсїдатель Кемпф відмовив йому сего, тому що сей посол надуживав в послїднім тижнї голосу і нарушував повагу Палати.

Потім приступила Палата до читаня законопроекту про зниженє віку, який дає право до побираня ренти на старість з 70 на 65 лїт.

З китайської революції.

ШАНҐАЙ. Бюро Райтера доносить: Провінція Квантунґ оголосила вчера вечером свою независимість. З Пекіну доносять, що місто Контон також проголосило свою независимість.

На морі.

ФРАНКФУРТ. „Frankfurter Ztg.“ доносить з Токіо: Недалеко Наґасаки в ночі 31 марта затонув корабель „Вараматра — мару“. Згинуло 105 осіб.

ЛЬОНДОН. Як доносить Льойд, затонув анґлїйський корабель „Зафія“.

Крадіж актів грецького ґен. штабу.

„Vossische Zeitung“ доносить з Софії: З Атен доносять, що перед місяцем пропали важні документи з бюра грецького ґенерального штабу. Тепер ствердженo, що крадежі допустило ся 5 грецьких офіцирів. В тій справі скомпромітував ся висший офіцир ґенерального штабу і один високий державний урядник.

Демонстрації в Амстердамі.

„Ber. Tgb“ доносить з Роттердаму: В Амстердамі відбули ся великі збори, скликані вільними соціялістами і анархістами, щоби запротестувати проти дорожнечі живности і її недостачі. Один провідник анархістів заявив, що анархісти домагають ся заборони вивозу товарів, щоби охоронити голяндський нарід від голоду. Не треба однак грати в карти коаліції. Голяндський нарід не є ані за коаліцією ані за Німеччиною і протестує лише проти голодової нужди.

Дня 16 с. м. відбути ся в Амстердамі великий конґрес, на котрім будуть обговорювати питанє ґенерального страйку в Голяндії.

По зборах удали ся учасники походом під редакцію дневника, симпатизуючого з коаліцією. В поході несли написи: „Проч з війною! Проч з воєнними заробітками!“ Провідник соціялістів, Винкон, виголосив бесіду, в котрій заявив, що нарід не позволить ні одному дневникови підбурювати до війни. Нарід жадає демобілїзації і заборони вивозу живности.

Асквіт подає ся до димісії.

РОТЕРДАМ. Як доносять з Льондону, Асквіт заявив, що на случай ухваленя загальної військової служби подасть ся до димісії.

Мирова аґітація в Франції.

Французьке правительство заборонило всякі збори, які хотіли устроювати робітники, щоби обговорити справу мира. Подорож французьких соціялістів до Швайцарії на час Великодних свят, шоб відбути нараду з швайцарськими соціялістами, не відбуде ся, бо правительство відмовило видачі паспортів.

Борби під Верденом.

„Neue Zürcher Zeitung“ пише: З перебігу борб під Верденом показує ся, що офензива німецька по східній стороні Мози на північ від Вердену дійшла по части до передних укріплень, по части вдерла ся до них, а на схід від твердині дійшла вже близько фортів і горбів, котрі тягнуть ся від Айс через Годіомон до Лє Еспарж-Комбр. Сей рішучий успіх нічого не тратить на тім, що страчено місяць часу, заки його осягнено. На захід від Мози, між Мозою та Арґонами німецькі успіхи виходять поза рами тактичні і наближають ся до стратеґії.

„Natonalztg“ доносить вражіня з борби під Верденом, занотовані російським кореспондентом, котрий перебуває на тім фронті: Борба о становиська під Верденом веде ся з небувалою до тепер завзятістю. Слово: спокій, значить, що під Верденом кипить завзятий і страшний бій артілєрії. При своїх наступах під Верденом Німці уживають зовсім нові методи і зводять всі борби до артілєрійської борби і технічних ділянь, при чім незвичайно шанують людий.

Воєнні кореспонденти, котрі перебувають на фронті під Верденом кажуть, що Німціготь поволи але певпйнно посувають ся під Верден і укріплюють здобуті місця. Аґенція Гаваса успокоює населенє в Парижі і каже, що Верден поки що не загрожений, однак се викликало пригнобленє серед Французів.

„Humanite“ отверто голосить про недалекий упадок Вердену та потішає ся, що упадок Вердену не буде рішаючою побідою Німеччини, лише місцевим успіхом їх техніки.

Російська офензива над озером Нароч.

„Berliner Tageblatt“ доносить із східного фронту з лня 7. с. м.:

Вчера підняли Росіяни нову офензиву над озером Нароч, де вже перед тим вели ся завзяті борби. Правдоподібно Росіяни приготовляли нарочно свої наступи на день ювилею Гінденбурґа.

Від 26. марта панував на східнім фронті спокій. Ми однак знали, що Росіяни доповнюють свої війська новими силами, а рівночасно збільшують запаси муніції.

Як бачимо російські війська перейшли вчера над Нарочем до офензиви. Наступ заповідав сильний огонь артилєрії по обох боках озера і піддержуваний інтензивно на полудне від озера. Тут виступила також російська піхота до борби, місцями по 7 разів, однак всі наступи відперто. Чи по вчерашній офензиві будуть слідувати дальші проби, поки що годі сказати. На всякий случай німецькі війська приготовились до всяких несподіванок російської офензиви

Турецька дефензива на Кавказї.

„Times“ доносить з Петербурга: Останні борби вказують, що Турки уміють карностію удержати порядок серед свого війська. Турецькі війська стоять під проводом здібного ґенерала Галіль бея, котрий держав ся над середним бігом Чорока так довго, аж Росіяни загрозили йому окриленєм. Галіль бей по завзятих борбах відійшов до Іспіру, а його центр уступив на західну сторону Інамакгасвіру і Аскаба. Тепер боронять Турки доступу до Ерцінґіяма. Турецькі зарядженя повздержують похід Росіян.

НОВИНКИ.

— **Відзначенє Українця.** Полевий курат Лев Сембратович зістав за хоробре поведенє супротив неприятеля наділений „Signum laudis“. Є се вже його трете відзначенє.

— **Похорони бл. п. Намісника.** В понеділок о 3 год. по полудні розпочались похорони бл. п. Галицького Намісника в Бялій. За трумною йшла Намісникова з донькою і найблисшою родиною. Відтак по черзї поступали: як представник Монарха міністер краєвої оборони Ґеорґі, начальний вожд Архикнязь Фридрих, шеф ґенерального штабу Конрад фон Гецендорф з жінкою, командант краківської кріпости Кук, краєвий маршалок Незабітовський з членами краєвого виділу пп. Кивелюком, Бернадзіковським, Домбським, віцепрезиденти намісництва Ґродзїцкий і Устіяновський, з радниками двору та урядниками намісництва, офіцирський корпус, надпрокуратор Енґель, віцепрезидент краєв. Дирекції скарбу Буґно і ин. Кондукт вів місцевий латинський парох в асисті численного духовенства; гр. кат. львівську капітулу репрезентував крилошанин о. Войнаровський.

В місцевім костелї, який був битком набитий делєґаціями і шкільною молодіжю, розпочав „Castrum doloris“ краківський епископ князь Сапіга а відтак крил. о. Войнаровський відправив панахиду. По покропленю, жовнїри взяли домовину на рамена, а на зелїзничім двірци зложено її до зелїзничого воза, обитого внутр крепою. Похорони бл. п. Намісника відбудуть ся в Wiener Neustadt нинї о год. 3 пополудні з зелїзничого двірця на цвинтар військової академії.

— **З нагоди смерту Намісника** вислало Краєве Товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові в дни 9. цвітня 1916. слїдуючу кондоленційну депешу:

„Президент Гродзїцкий—Президія Намісництва—Бяла.
Краєве Товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові глубоко дітнене смертию Ексцеленції Намісника складає на Ваші руки глубоку кондоленцію.
Войнаровський, Струк.

В дни 10. цвітня 1916. наспіла слїдуюча відповідь:

„Президія „Сільського Господаря“ Львів. За вислови співчутя переслані з нагоди смерти Їх Ексцеленції пана Намісника ґенерала піхоти фон Колярда складаю іменем галицького Намісництва щиру подяку.
Віцепрезидент намісництва Гродзїцкий“.

— **Вивезені Українцї.** Григорій Сенкусь властитель реальности, кошовий повітової Січи в Старім Самборі, адрес незвісний; Василь Ярема різник зі Старого Самбора, Перм, ул. Обвинская 43; Марко Кінчик столяр зі Старого Самбора, Микола Зачно коваль зі Старого Самбора, Григорій Вовчик зі Старого Самбора — всї три город Кропивна, ґуб. Тула; Йосиф Гречин з Старого Самбора, адрес незвісний; Ілько Каргут, Іван Вовчик і Лев Цар міщани Старого Самбора адреси незвісні; Левко Козар господар зі Страшевич, адрес незвісний. Всїх їх пригнали Москалї етапом до Львова, тут держали їх у вязниці при ул. Казмирівській ч. 34 а в другій половині цвітня м. р. погнали в Росію.

— **Телєграма Цїсаря Вільгельма до канцлєра.** Німецький Цїсар телєґрафічно пожелав сердечно німецькому канцлєрови за слова, якими зазначив в німецькім парляменті становисько Німеччини зглядом теперішности і будучности.

— **День Гінденбурґа.** Дня 7 цвітня с. р. святкував пільний маршалок ґенерал Гінденбурґ 50 лїтний ювилей військової служби. З сеї нагоди вислав до нього німецький Цїсар ґратуляції. Управа міста Познаня, в якім уродив ся великий німецький ґенерал, рішила основати музей його назвиска, а окрім сього д. 10 с. м. вибралась депутація до головної кватири ґен. Гінденбурґа, щоб зложити йому желаня. Предсїдатель пруського сойму звернув ся з сеї нагоди до ґенерала з такою телєґрамою: Вашій Ексцеленції, великому, популярному народному героєви Німеччини, спасителеви Прус з великої небезпеки шле в нинїшнім дни памятки славної, дійсно пруської жовнїрської карієри пруський сойм як найсердечнїйші желаня щастя і благословенства вдячного пруського народа.

— **З почти.** Від 4 цвітня 1916 допущено знова рух пакетів почтових до Туреччини.

Після рескрипту ц. к. Міністерства торговлї з 23. марта с. р. ч. 7176/П допущено від тепер до Триєсту і до урядів почтових Побережа приватні пакети до максимальної ваги 10 кґ. причім подана евентуальна вартість не може переходити 100 кор. Долученє кореспонденцій до пакетів або поміщувати її на адресах пересилкових є заборонене.

Рух приватних пакетів до полевих почт ч. 8, 26, 32, 48, 53, 60, 61, 64, 65, 69, 73, 79, 88, 93, 98, 106, 112, 113, 123, 153, 157, 200, 217, 218, 221, 223, 224, 241, 242, 302, 304, 323, 502 і 620 здержано.

— **Зближенє Австро-Угорщини і Німеччини на правному полї.** Дня 10 с. м. зібралась в пруськім соймі правнича комісія державного німецького союза братерства оружа в цїли обговореня зближеня між правним станом Німеччини і Австро-Угорщини. До Цїсаря Франц-Йосифа вислала вона депешу, в якій між иншим сказано, що при співучасти визначних представників Австро-Угорщини розпочинає ся праця, яка має служити до тїснїйшого і тривалого зближеня союзних народів також і на полї правного житя.

ОПОВІСТКИ.

Середа, дня 12. цвітня 1916.

Нині: 12. цвітня гр.-кат. Йоана, римо-кат. Юлїюша.

Завтра: 13. цвітня гр.-кат. Іпатія, римо-кат. Юстина.

○ Зі Самаританської помочи. Ширші сходини комітету Самаританської помочи відбудуть ся дня 15 цвітня на „Бесїдї“.

○ В четвер, дня 13. цвітня с, р. о год. 6½ вечером відбуде ся в сали укр. Бесїди при ул. Костюшка, нарада членів і прихильників „Відродженя“.

Нараду попередить відчить проф. Якова Яцкевича і дискусія на тему: „Занепад економічний і моральний і середник на його усуненє“.

З огляду на вельми актуальну справу просить ся о як найчисленнїйшу участь.

○ В українській ґімназії в Яворові розпочав ся 1915/16 р. шк. 27 марта і тривати буде пять місяців. З огляду на се повинні ученики, що зголосились до впису передше устно або письменно як і ті, що ще наміряють зголоситись, явитись сейчас в школї! Спізненє кождого дня є великою втратою. Ученики инших ґімназій, що перервали науку в наслїдок інвазії, або з инших причин, нехай скористають з нагоди і уратують бодай один шкільний рік.

○ Жертви на волинські школи. Запасний Курінь У.С.С. через Дра Никифора Гірняка за март 790 К., о. Лопушанський з Кінашова 10 К., о. Ковальський зі Скоморох старих 10 К., о. Каблак з Лиииці дол. 6 К., о. Кишакевич зі Львова 20 К, А. Жук 20 К., Іван Крипякевич 50 К., Українцї-полонені в Ф. через Союз визволеня України 800 К., о. В. Ганицький з Рудна 10 К., Союз визволеня України 856 К. 03 сот. Разом К. 2.572 03 сот.

Грошеві жертви па волинські школи просить ся пересилати на вкладкову книжочку ч. 9888 „Днїстра“ у Львові, ул. Руська ч. 20, та рівночасно повідомляти о тім карткою „Бюро куьтурної помочи для укр. населеня окупованих земель“, Львів, ул. Бляхарська 11. II. пов.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Адвокат
Др. ІЗИДОР ГОЛУБОВИЧ
перенїс канцелярію з Тернополя
і веде її
у Львові, ул. Руська ч. 3. І. пов.

Дентистичне заведенє
Д-ра Олександра Барвінського
при вул. Сикстуській ч. 17.
Виймованє зубів без болю і пльомбованє.
Штучні зуби в кавчуку і золотї.
Українським Січовим Стрільцям роботи виконує ся даром.
Зголошувати належить ся у асистента Наса.

Загальні збори
Товариства кредитового
„Народний Дім“ в Жовкві

відбудуть ся дня 2 мая 1916 р. о год. 2. по полудни в льокали сего Товариства зі слїдуючим дневним порядком:

1) Отворенє зборів куратором Товариства.
2) Прийнятє до відома замкненя рахунків за рр. 1914 і 1915.
3) Вибір 6 членів і 3 заступників Ради надзірної.
4) Внески і запити.

О. Володимир Утриско
куратор Тов. кред. „Народний Дім“ в Жовкві.

Послідні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 11. цвітня 1916.

На італійськім і балканськім фронті не зайшло нічо замітного.

На італійськім фронті.

Огонь артилерії в поодиноких відтинках фронту став ся нагальнїйшим. Ворог пляново острілював місцевости положені за нашим фронтом. І так ставали під тяжким огнем в Побережу: Дуіно, полуднева часть Гориції, шпиталь св. Петра і кілька инших місцевостий в Ґориції; в Каринтії: Сан Катрайн і Уґґовіц в долині Каналь; в Тиролю Левіно і Роверето. Бої під Рівою тривають дальше.

Заступник шефа Генерального Штабу
пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті.

Після кількадневного напруженя артилерійського огня Анґлійці підприняли на полудне від Saint Eloi в ночи сильний наступ ручними ґранатами, який ми перед нашим становиском в вирві зломили. Се становиско є в цілости в наших руках.

В Арґонах коло „Помершої Дівчини“ і дальше на схід під Vaucquois кількакратним висадженем терену Французи спричинили тільки собі шкоду.

В области боїв по обох сторонах Мози також і вчера боєва діяльність була значною. Протинаступи на здобуті нами становиска француські на полудне від потока Forges між Haucourt і Bethincourt зломано, причім ворог поніс значні втрати. Число полонених там нераненых бранців зросло о 22 офіцерів і 549 жовнїрів, виносить отже 36 офіцерів і 1231 жовнїрів. Добича зросла на 2 армати і 22 машинові кріси.

При зайнятю ще кількох бльокгавзів на полудне від ліса кручого піймано нинїшної ночи 222 людий і здобуто 1 машиновий кріс. Протинаступи від сторони Chattancourt в наслідок нашого успішного огня з боку східного берега не змогли рушити з місця.

На право від Мози ворог безуспішно старав ся відзискати втрачений терен на полудне-західнім березї Перцевого хребта. На полудневий захід від форту Дуамон мусів ворог полишити в наших руках ще кілька фортифікацій, з яких ми полонили кількадесять бранців і взяли 3 машинові кріси.

Огнем нашої оборонної артилерії зістріле но 2 ворожі самолети на полудневий схід від Іпери.

На східнім і балканськім фронті положенє взагалі незмінене.

Начальна управа армії.

З ГОЛОВНОЇ ТУРЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

З ріжних фронтів не донесено про важні події.

Оголошеня.

Торговля Теодора Семків в Бориславі пошукує сейчас панни до каси з відбутою практикою і добрими свідоцтвами торговельними; дальше помічника молодого з укінченою практикою. Посади сейчас до обнятя. Зголошеня враз з условями приняття. 2—3

Хто знав, де перебувають Ласковецькі збігці, пов. Теребовля, а між ними мій брат Дмитро Коробій, зволить ласкаво донести мині на адресу: Michel Korobij, k. u. k. F. H. D. 1/11 Batterie; Feldpost 80.

Члени Товариства „Просвіта“,

що заплатили членську вкладку 4 кор. за рік 1916. дістануть всі дотеперішні видавництва як також ті, які вийдуть в р. 1916, і в дальших роках — по зниженій ціні.

Спішіть проте з присилкою членської вкладки, що виносить на рік лиш 4 К.

Членські вкладки найліпше складати в Канцелярії місцевої філії „Просвіти“, а коли сеї ще нема або з причини воєнних подій не розпочала ще своєї діяльности, належить надсилати до

Канцелярії Товариства „Просвіта“
у Львові, Ринок ч. 10 в

КАФЛЕВІ
ПЕЧІ І КУХНІ
нові ставить, старі направляє скоро і дешево так в місті як і на провінції
Михайло Галібей
кафлярський майстер.
Львів, Городецька ч. 10.

Насїнє конюшин, трав і ярин

з опустом 20% на збірні замовленя спілок, кружків і філій „Сільського Господаря“ доставляє

Краєвий Союз Господарско-Торговельних Спілок, у Львові,
вул. Зіморовича ч. 20.

Замовленя виконує ся за задатком, решту побирає ся послїплатою. Конюшину найліпше замовляти 50 і в 100 кільограмових мішках.

Руська Щадниця
в Перемишлі
вулиця Косцюшки ч. 3.

Принимає щадничі вкладки щоденно в годинах урядових і опроцентовує їх на $4^1/_2$% починаючи вже від слїдуючого дня по дни зложення аж до послїдного дня перед днем відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадници“ можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекция Щадниці на жаданє безплатно достарчає, і в філїях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці“.

Уділяє позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизацийними ратами на протях літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, й на ескопт векслів. Справи позичок полагоджуєсь можливо скоро.

Всяких інформаций і друків уділяє канцелярия „Руської Щадниці“ ул. Косцюшка. Народний Дім, І. пов., щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і руських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці“, затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця“ в Перемишли надають ся до льокациї пупілярних, фондацийних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця“ пупілярну обезпечу. 3

КРАЄВИЙ СОЮЗ
Господарсько-Торговельних Спілок
у Львові, вул. Зіморовича ч. 20.

доставляє насїнє червоної конюшини першої якости, без каняхи в пльомбованих мішках по 50 кґ. по цінї К. 600 за 100 кґ. з опустом з запомогової акції по К. 100 від 100 кґ. за готівку з гори.

Просить ся сейчас слати замовленя. 4—?

Дешеві і цікаві книжки, видання
Союза визволеня України.

КОБЗАР Т. Шевченка, в двох випусках, ціна кождого випуска брошурованого 1 Кор, в оправі 1 Кор. 40 с.
ВІДОМОСТИ ПРО РОСІЙСЬКУ УКРАЇНУ (цікаве особливо для вояків, що є на українськім фронті), ціна 15 сот.
Сім пісень з нотами (найпопулярнїйші патріотичні і стрілецькі пісні), ціна 20 сот.
ЩО ДІЄТЬ СЯ ТЕПЕР В РОСІЇ, Краснова (відомости про внутрішнє житє в Росії під час війни, про настрої суспільности і проч.), ціна 10 сот.
ЯК ЖИВ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД, коротка історія України проф. М. Грушевського, з малюнками, ціна 50 сот.
ЩО ТРЕБА ЗНАТИ КОЖДОМУ УКРАЇНЦЕВИ, Богдана Заклинського (народний катехизм), ціна 20 сот.
ХОЛМЩИНА, (відомости про минуле і сучасне сього краю, важне для вояків Українців, що є на українськім фронті), ціна 30 сот.
ГАЛИЧИНА В ЖИТЮ УКРАЇНИ, Дра М. Лозинського (дуже цікава, приступно написана розвідка про значінє Галичини в розвою народного житя цілої України), ціна 60 сот.
НАША РІДНА МОВА, Козидона (популярний виклад про розвій і значінє рідної мови в житю нашого народу), з портретами письменників, ціна 10 сот.
РОЛЯ УКРАЇНИ В БОЛГАРСЬКІМ ВІДРОДЖЕНЮ, проф. дра Ів. Шішманова, ціна 20 сот.
ЗВІДКИ ПІШЛО ІМЯ УКРАЇНА? Дра Богдана Барвінського (розвідка про походженє нашої нашої національної назви — „Україна“, „Українці“...), ціна 20 сот.

Книжки сї можна набувати в адмініcтрації видань Союза визволеня України, Wien VIII, Josefstädterstrasse 79, II, Tür 6. і в книгарни Наукового Тов. ім. Шевченка у Львові, Ринок, 10. 2—3

Найновійша книжка
п. з.
„З крівавого шляху Українських Січових Стрільців“.

Ілюстрована збірка оповідань і описів. Зредаґував Др Осип Назарук. Коштом і заходом Товариства „Просвіти“.

Книжка обіймає 5 аркушів друку, 33 ілюстрації та 12 ріжних оповідань і описів переважно самих Стрільців, учасників завзятих боїв на горі Маківці, коло Галича, Соколова, Сокільник, Соснова. Враженя з першої битви, з першої лінії, в опущенім селї і гарні поезії — переплітають описи. Книжочку прочитає кождий з увагою без перерви від початку до кінця.

Ціна 1 кор. 20 сот. а для членів Товариства „Просвіта“ що заплатили членську вкладку 4 кор. за р. 1916, ціна знижена по 90 сот. На почтову пересилку належить долучити 10 сот. Найдогіднїйше замовляти десять або двайцять книжок нараз, бо почтова оплата виносить тоді тільки.

За попереднім надісланем гроший висилає Канцелярія Товариства „Просвіта“, ринок ч. 10. пк

При полагоджуваню закупна просимо покликувати ся на „Українське Слово“.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сидір Голубович. Друкарня А. Ґольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.

